

## Cvetje s polja modroslovskega.

(Spisal dr. Fr. L.)

(Dalje).

### 3. Modroslovje nekdanj in sedaj.

Ker je modroslovje že jako staro in so se mnogi ž njim pečali, zato bi lahko veliko povedali o njegovih zgodbah. Toda tukaj hočemo zvedeti samo, na katere strani se je obračal človeški um v različnih dobah, ker to je v vseh zgodbah najmenitnejše in to nam kaže značaj ali naravo modroslovja.

1. Izmed najstarejših narodov so se bavili Kitajci najbolj z vprašanjem, kako je treba živeti, da je prav; modri KONG-

FUTSE (551—479 pred Kr.) je učil, da se je treba držati prave srede in poslušati vest. A Indi, drugi veliki jutrovski narod, so iskali najbolj začetek vseh stvari in razkazovali, kako se je neskončno božanstvo nekdanj snovalo in preminjalo, da je sedaj vidno v svetu; in kaj je svet sam nasebi. Babilonci,

Perzijani in Egipčani so poznali modroslovje, a daleč niso prišli: z vso močjo pa so se te vede lotili in držali Grki. Njih najstarejši modrijani so hoteli zvedeti, odkod je svet, in rekli, da je iz vode, ali iz zraka, ali iz ognja, ali iz prav majhnih koscev, ali iz žive tvarine. Tako so dolgo iskali resnice. Nato je pa SOKRAT (470—400 pred Kr.) razvidel, da o teh stvaréh ne moremo nič trdne vedeti, ako ne preiskujemo poprej svoje

pameti; zakaj spoznati moramo sami sebe, predno pozvedujemo, odkod je ves svet. Tako je modroslovje stopilo na novo pot: modrijani so jeli spoznavati sami sebe ali človeško naravo. In sedaj sta se prikazala dva velika modroslovca, največja izmed starih: PLATON in ARISTOTEL. Platon (427—348 pred Kr.) je

hotel z umom — dejali bi — razsvetliti vse daljave in globočine ob enem; povsodi se mu je zdelo vse tako urejeno in razvrščeno, kakor je v naši pameti. Aristotel (384—322 pr. Kr.) je pa skrbno preiskoval bodisi zakone ali pravila v naši pameti, bodisi stvari na svetu, žive in nežive, vse, kar človek dela in zna. Takega modroslovca pač ni bilo ne poprej, ne poznej, ki bi bil s tako močnim umom spoznal vse stvari. Od njega se učimo še dandanes tako, kakor so se učili nekdanj.

Za tema dvema velikanoma je prišlo veliko drugih malih modroslovcev, ki so šli na desno in levo; mnogi so več pokvarili,

kakor pridobili. Zašli so semtertje tako daleč, da so tajili vsako resnico, drugi pa so se udali samim sanjarjam.

Modroslovje ni imelo nikake moči več, ne trdne podlage, ne jasnega namena, ko je prišel na svet rešitelj človeštva, JEZUS KRISTUS, in učil spoznavati Boga in namen človekov. Kristusov



Herodijada. (Slikal C. Dolci.)